

ZAKON

O NAUČNOISTRAŽIVAČKOJ DJELATNOSTI I TEHNOLOŠKOM RAZVOJU

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se sistem naučnoistraživačke djelatnosti i tehnološkog razvoja u Republici Srbiji (u daljem tekstu: Republika), utvrđuju se ciljevi i načela, planiranje i ostvarivanje opštег interesa u naučnoistraživačkoj djelatnosti i tehnološkom razvoju, uslovi osnivanja i rada organizacija koje obavljaju te djelatnosti, sticanje naučnih i istraživačkih zvanja, način finansiranja programa od opštег interesa, kao i druga pitanja od značaja za obavljanje naučnoistraživačke djelatnosti i tehnološkog razvoja.

Član 2.

(1) Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

a) nauka je skup sistematizovanih i argumentovanih znanja, odnosno činjenica, pojmove, načela, podataka, informacija, teorija, zakona i zakonitosti u određenom istorijskom razdoblju o objektivnoj stvarnosti, odnosno prirodi i društvu, do kojeg se došlo primjenom objektivnih naučnih metoda, a kojima je osnovni cilj razumijevanje zakona i zakonitosti o prošlosti, sadašnjosti i budućnosti prirodnih i društvenih pojava i povećanje efikasnosti rada u svim domenima ljudskih aktivnosti,

b) naučnoistraživački rad je sistematska stvaralačka aktivnost; to je rad u kojem se, primjenom naučnih metoda, stiču nova naučna saznanja, odnosno stvaralački koristi postojeće znanje za nove primjene. To je stvaralački rad na usvajanju novih znanja, s ciljem podizanja opštег civilizacijskog nivoa društva i korišćenje tih znanja u svim oblastima društveno-ekonomskog razvoja. Naučnoistraživačkim radom bave se naučnici i istraživači (u daljem tekstu: naučni radnici) koji su izabrani u odgovarajuća naučna, naučno-nastavna i istraživačka zvanja,

v) naučnoistraživačka infrastruktura je zajednički naziv za mjernu, laboratorijsku, informatičku i drugu opremu, uređaje i sisteme koji se koriste u naučnoistraživačkom radu, naučne baze podataka ili naučne biblioteke,

g) naučno djelo je djelo koje je nastalo kao rezultat naučnog istraživanja primjenom naučnih metoda, koje ima karakteristiku novine i originalnosti, a koje otkriva dotad nepoznate činjenice i odnose i objašnjava zakonitosti među pojavama,

d) naučna oblast sistematizuje naučna polja, a prema zakonskoj regulativi pojedinih zemalja, razlikuje se broj i sastav naučnih oblasti u koje se sistematizuje nauka,

đ) naučno polje sistematizuje više užih naučnih oblasti,

e) uža naučna oblast sistematizuje više naučnih disciplina ili posebnih nauka,

ž) naučna disciplina je sistem znanja, postupaka i metoda kojima se određuje neko pojedinačno područje nauke u značenju organizovanog skupa provjerениh i u nekom

trenutku istinitih i pouzdanih znanja. Prema ovoj definiciji, pojam „naučne discipline“ odgovara pojmu „pojedinačne nauke“,

z) istraživanje i razvoj (engl. naziv: Research and Development – R&D) podrazumijeva naučna i razvojna istraživanja, kao i razvoj tehnologija,

i) naučna istraživanja su teorijski ili eksperimentalni rad koji se preduzima radi sticanja novih naučnih spoznaja i povećanja sveukupnog ljudskog znanja. Naučnim istraživanjima smatraju se osnovna i primjenjena istraživanja,

j) osnovna (fundamentalna, bazična) istraživanja obuhvataju ona istraživanja koja povećavaju opšti fond naučnih činjenica koja određuju nova područja znanja i spoznaja, ali koja nemaju ili ne moraju imati direktnu praktičnu primjenu dobijenih rezultata. Osnovna istraživanja otkrivaju pojave, procese, uzročno-posljedične veze i zakonitosti u prirodi, društvu i ljudskom mišljenju, i to, prije svega, radi unapređenja ljudskog znanja i stvaranja bazičnog znanja, koja dalje služe kao osnova za primjenjena i razvojna istraživanja i ona nemaju direktnе komercijalne ciljeve,

k) primjenjena (aplikativna) istraživanja su teorijski ili eksperimentalni rad koji se preduzima radi sticanja novih znanja, a koji je usmjeren na rješavanje nekog praktičnog zadatka, odnosno ostvarenje nekog praktičnog cilja. Primjenjena istraživanja proširuju i produbljuju postojeća znanja radi rješavanja određenih problema. Ono se preduzima ili radi ispitivanja moguće primjene rezultata fundamentalnih istraživanja ili utvrđivanja novih metoda ili postupaka za postizanje unaprijed određenog cilja. Primjenjena istraživanja su, prema tome, usmjereni na otkrivanje novih naučnih znanja i primjenu tih znanja u realizaciji određenih komercijalnih ciljeva,

l) razvojna (stručna) istraživanja, odnosno eksperimentalni razvoj je sistematski rad, utemeljen na znanjima stečenim osnovnim ili primjenjenim istraživanjima, odnosno praktičnom iskustvu, koji je, prije svega, usmjeren na uvođenje novih ili znatno poboljšanje postojećih postupaka, proizvoda i usluga. To su svi postupci koji se javljaju između izuma i proizvodnje: eksperimentisanje na crtežu i razvoj prototipova, eksperimenti, pilot-projekti, modeli, nova rješenja. Ova istraživanja imaju izrazito praktični cilj, njihovo osnovno obilježje je jasna namjena, te direktna i brzo postignuta korist u nekom uskom području. Razvojna istraživanja se još nazivaju i tehnološka usavršavanja,

lj) istraživačko-razvojni rad je stvaralački rad zasnovan na postojećim rezultatima naučnog i praktičnog iskustva usmjerena na stvaranje novih i usavršavanje postojećih tehnologija, proizvoda ili usluga,

m) istraživač je lice sa najmanje završenim prvim ciklusom akademskog studija, koje radi na naučnoistraživačkim i razvojnim poslovima i koje je izabранo u naučnoistraživačko zvanje,

n) istraživačka organizacija je javno ili privatno pravno lice koje ispunjava uslove propisane zakonom za obavljanje aktivnosti istraživanja i razvoja,

nj) javna istraživačka organizacija je javno pravno lice koje je osnovala Republika za obavljanje poslova istraživanja i razvoja,

o) tehnologija je primjena naučnog znanja i stečenih vještina na praktične aspekte ljudskog života, odnosno u svrhu promjena i manipulacija ljudskog okruženja, obično radi postizanja komercijalnih ili industrijskih ciljeva, odnosno za postizanje razvoja mašina, uređaja, metoda i postupaka kako bi se poboljšali uslovi rada i kako bi se povećao radni učinak pri preradi sirovina u proizvode. Tehnološki razvoj u osnovi ima

četiri komponente kao sukcesivne faze u procesu njegovog javljanja: pronalaženje (invencija), razrada (ideja), prva primjena pronalaska (inovacija) i širenje pronalaska (difuzija). Treba da se upotreba ovog izraza razlikuje od pojma „tehnologija“ kao naučna oblast koja izučava mehaničke, hemijske, termičke, termohemijeske, elektrohemijeske, biohemijeske i slične procese, kao i njihova primjena,

p) invencija je proces stvaranja, odnosno sposobnost pronalaženja novine. U invenciji kao procesu nastaje neko novo saznanje, zamisao ili ideja kako se može na racionalniji način ovladati nekom prirodnom ili vještačkom strukturom, kao i kako se postojeće stanje može poboljšati ili prilagoditi novim zahtjevima,

r) inovacija je tržišno kompetentna primjena novog ili značajno poboljšanog proizvoda (produkt ili usluga) ili procesa, koristan prijedlog, unapređenje ili nov izum koji poboljšava neki proizvod ili proces (proizvodnja ili isporuka),

s) tehnološka inovacija proizvoda je tehnološki novi proizvod ili tehnološki unaprijeđen proizvod,

t) inovativnost je pojam koji označava način razmišljanja i ponašanja koje obilježava težnja da se ostvari napredak, odnosno da se poboljša način rada u cilju postizanja i osiguranja prosperiteta. Inovativnost predstavlja stvaranje prilika za profitabilnu primjenu znanja, kreativnog mišljenja, sposobnost generisanja potpuno novih ideja i rješenja, te njihovu primjenu u praksi (inovaciona djelatnost). Ona predstavlja jednu od najznačajnijih karakteristika savremenog poslovanja na globalnom tržištu, a orijentisana je ka izgradnji znanja, korišćenju poslovnih prilika i prilagođavanju promjenama okruženja u kojem djeluje u sticanju prednosti nad konkurencijom,

ć) inovator je lice koje primjenom inventivnog pristupa rješavanju problema stvara inovaciju u širem smislu riječi u bilo kom području stvaranja, poslovanja, proizvodnje ili pružanja usluga, potrošnje dobara ili resursa, očuvanja okoline, obrazovanja ili nekoj drugoj oblasti, odnosno u bilo kojem segmentu konstruktivnog ljudskog djelovanja. Inovator može, ali ne mora biti stručno kvalifikovan za potpuno definisanje inovacije u smislu njenog patentiranja, davanje licence ili nekog drugog naprednjeg oblika proizvodno-tehnoloških znanja,

u) tehnopreduzetništvo je djelatnost koja obuhvata znanja, vještine i sposobnosti usmjerene na pokretanje, organizovanje, razvoj i inovaciju tehnoloških procesa, sa osnovnim ciljem stvaranja novog tržišta i ostvarivanja dobiti.

(2) Gramatički izrazi upotrijebljeni u Zakonu za označavanje muškog ili ženskog roda podrazumijevaju oba pola.

Član 3.

(1) Naučnoistraživačka delatnost je, u smislu ovog zakona, sistematski stvaralački istraživački rad koji se preduzima radi otkrivanja novih znanja, podizanja opštег civilizacijskog nivoa društva i korišćenja tih znanja u svim oblastima društvenog razvoja.

(2) Naučnoistraživačka djelatnost je djelatnost od opštег značaja za Republiku i sastavni je dio međunarodnog, naučnog, obrazovnog i kulturnog prostora.

Član 4.

Ciljevi naučnoistraživačke djelatnosti u Republici su:

- a) razvoj nauke, tehnologije i visokog obrazovanja radi podsticanja društveno-ekonomskog razvoja, podizanja standarda i kvaliteta života građana,
- b) očuvanje, proširenje i produbljivanje naučnih saznanja i opšteg fonda znanja,
- v) očuvanje i razvoj ukupnih naučnoistraživačkih potencijala (naučnoistraživačkih i visokoobrazovnih institucija, naučnog i istraživačkog kadra i naučnoistraživačke infrastrukture),
- g) usmjerenje društva ka inovacijama i podizanje opšteg nivoa tehnologija u privredi i obezbjeđivanje konkurentnosti robe i usluga na domaćem i svjetskom tržištu,
- d) uspostavljanje međunarodne naučne saradnje radi brže integracije u svjetske naučne, privredne, društvene i kulturne tokove i uključivanje u evropski istraživački prostor i
- đ) očuvanja civilizacijske baštine i identiteta.

Član 5.

Naučnoistraživačka djelatnost se ostvaruje na povezanosti osnovnih, primjenjenih i razvojnih istraživanja, osposobljavanjem i usavršavanjem kadra za naučnoistraživački rad.

Član 6.

Naučnoistraživačka djelatnost u Republici zasniva se na sljedećim načelima:

- a) slobodi i autonomiji naučnoistraživačkog rada,
- b) primjeni međunarodnih standarda i kriterijuma u vrednovanju kvaliteta naučnoistraživačkog rada,
- v) zaštiti intelektualne svojine,
- g) etičnosti i odgovornosti naučnika i istraživača,
- d) javnosti naučnoistraživačkog rada i rezultata tog rada,
- đ) naučnoj i stručnoj kritici,
- e) povezanosti sa sistemom visokog obrazovanja,
- ž) opštim društveno-ekonomskim potrebama,
- z) brizi za održivi razvoj, zaštiti životne sredine i zdravlja ljudi,
- i) podsticanju i uvažavanju društveno-humanističkih specifičnosti,
- j) konkurentnosti naučnih programa i projekata,
- k) međunarodnoj naučnoistraživačkoj saradnji i
- l) poštovanju ravnopravnosti polova u naučnoistraživačkom radu.

Član 7.

(1) Naučnoistraživački rad u Republici se obavlja sljedećim naučnim oblastima:

- a) prirodnim naukama,
- b) inženjerstvu i tehnologiji,
- v) medicini i zdravstvenim naukama,
- g) poljoprivrednim naukama,
- d) društvenim naukama i
- đ) humanističkim naukama.

(2) Ministar nauke i tehnologije (u daljem tekstu: ministar) pravilnikom o naučnim oblastima, poljima i užim oblastima utvrđuje naučne oblasti, polja i uže oblasti.

Član 8.

(1) Naučnoistraživačkim radom, u smislu ovog zakona, bave se istraživači, naučnoistraživačke organizacije, kao i lica izabrana na saradnička radna mjesta u tim organizacijama, te fizička lica koja su ispunila uslove za obavljanje naučne djelatnosti u skladu sa ovim zakonom.

(2) U naučnoistraživačkom radu mogu učestvovati studenti sva tri ciklusa visokog obrazovanja u okviru naučnoistraživačkog procesa u visokoškolskim ustanovama na kojima se studiraju ili realizuju naučnoistraživački projekti, u skladu sa ovim zakonom.

Član 9.

(1) Rezultati naučnoistraživačkog rada su: naučni, pregledni i stručni rad (članak) objavljen u časopisu koji je dostupan međunarodnoj i domaćoj naučnoj javnosti, naučna knjiga ili monografija, poglavlje u naučnoj knjizi, poglavlje u monografiji, saopštenje ili rad objavljen u zborniku sa naučnog skupa, uvodno predavanje na naučnom skupu, predavanje po pozivu sa međunarodnog ili domaćeg naučnog skupa štampano u cjelini ili u izvodu, saopštenje sa međunarodnog ili domaćeg naučnog skupa štampano u cjelini ili u izvodu, objavljena naučna kritika ili polemika, recenzija, mentorstvo magistarske teze i doktorske disertacije, leksikon, enciklopedija, kartografska publikacija, magistarski i doktorski radovi, nova sorta, patent, tehnička rješenja, nove metode, novi materijali, te novi tehnološki postupak.

(2) Rezultat naučnoistraživačkog rada mora sadržavati elemente izvornosti i novine, odnosno novih spoznaja, novih znanja, novih naučnih pravila ili novih primjena.

Član 10.

Naučnoistraživačka infrastruktura je skup resursa koji su od vitalnog značaja za uspješno odvijanje naučnoistraživačkog rada u Republici i koja je dostupna svim naučnoistraživačkim organizacijama i fizičkim licima koja učestvuju u naučnoistraživačkom radu.

Član 11.

(1) U naučnoistraživačku infrastrukturu spadaju i Akademski i istraživački mreža Republike Srpske – SARNET i digitalne naučne baze podataka (elektronska naučna publicistika) koje su dostupne putem Narodne i univerzitetske biblioteke Republike Srpske.

(2) Organizovanje, način funkcionisanja i upotreba naučnoistraživačke infrastrukture od opštег značaja za Republiku realizuju se aktima Javne ustanove „Akademski i istraživački mreža Republike Srpske“ – SARNET i Narodne i univerzitetske biblioteke Republike Srpske.

Član 12.

Tehnološki razvoj je trajan proces unapređenja postojećih i stvaranja novih tehnologija, usavršavanje postojećih ili stvaranje novih proizvoda ili procesa, odnosno, to je razvoj skupa saznanja potrebnih za izradu nekog proizvoda ili primjene procesa.

Član 13.

(1) Tehnološkim razvojem i infrastrukturnom podrškom inovativnoj djelatnosti u smislu ovog zakona bave se istraživači i stručnjaci u ustanovama, privrednim društvima, udruženjima ili fondacijama, kao i fizička lica koji su registrovana u svojstvu inovatora.

(2) Rezultat tehnološkog razvoja je tehnološka inovacija proizvoda ili usluga i tehnološka inovacija procesa.

Član 14.

Radi planiranja i ostvarivanja opšteg interesa u naučnoistraživačkoj djelatnosti i tehnološkom razvoju, obezbjeđivanja razvoja nauke i tehnologije, Ministarstvo nauke i tehnologije (u daljem tekstu: Ministarstvo) kao pokazatelje stanja u oblasti nauke i tehnologije koristi komparabilne statističke podatke, usklađene sa EU i drugim međunarodnim statističkim standardima, u vezi istraživačkih i razvojnih aktivnosti u svim sektorima, koji se vode u Republičkom zavodu za statistiku Republike Srpske u skladu sa zakonom.

II PLANIRANJE I OSTVARIVANJE OPŠTEG INTERESA U NAUČNOISTAŽIVAČKOJ DJELATNOSTI I TEHNOLOŠKOM RAZVOJU

Član 15.

(1) U svrhu planiranja i ostvarivanja dugoročnih strateških ciljeva, pravaca i prioriteta naučnog i tehnološkog razvoja Republike, odnosno ostvarivanja opšteg interesa u sektoru istraživanja i razvoja, Narodna skupština Republike Srpske donosi Strategiju naučnog i tehnološkog razvoja Republike Srpske (u daljem tekstu: Strategija), na prijedlog Vlade Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada).

(2) Godišnje akcione planove donosi Vlada na prijedlog Ministarstva.

Član 16.

(1) Strategija sadrži osnovne ciljeve, pravce i prioritete naučnog i tehnološkog razvoja Republike, materijalne i sistemske preduslove za njenu realizaciju, dinamiku i faze realizacije, mjere za sprovođenje i upravljanje njenom realizacijom, kao i druge elemente od značaja za sprovođenje Strategije.

(2) Strategija se donosi za period od najmanje pet godina.

(3) Strategija se ostvaruje putem programa od opšteg interesa utvrđenih ovim zakonom.

Član 17.

(1) Opšti interes i strateški ciljevi u naučnoistraživačkoj djelatnosti, u smislu ovog zakona, ostvaruju se putem programa:

- a) osnovnih, primijenjenih i razvojnih istraživanja,
- b) naučnoistraživačkog rada Akademije nauka i umjetnosti Republike Srpske,
- v) ospozobljavanja mladih nadarenih za naučnoistraživački rad,
- g) stipendiranja i studenata koji postižu vrhunske rezultate u učenju i istraživanju,
- d) usavršavanja naučnoistraživačkog kadra,
- đ) nabavke naučne i stručne literature iz inostranstva i pristupa elektronskim naučnim i stručnim bazama podataka,
- e) izdavanja naučnih publikacija,
- ž) održavanja naučnih skupova,
- z) podrške javnim naučnoistraživačkim organizacijama čiji je osnivač Republika,
- i) podsticaja aktivnosti naučnih i naučno-stručnih društava, udruženja i drugih organizacija koje su u funkciji unapređivanja naučnoistraživačkog rada,
- j) promocije i popularizacije nauke i tehnologije,
- k) obezbjeđivanja i održavanja naučnoistraživačke opreme i prostora za naučnoistraživački rad,
- l) međunarodne naučnoistraživačke saradnje i
- lj) jačanja kapaciteta za provođenje politike naučnoistraživačke djelatnosti i tehnološkog razvoja.

(2) Opšti interes i strateški ciljevi tehnološkog razvoja, u smislu ovog zakona, ostvaruju se putem programa:

- a) istraživanja u oblasti tehnološkog razvoja,
- b) podsticanja pronalazaštva, inovacija i zaštita intelektualnog vlasništva,
- v) transfera znanja i tehnologija i podsticanja primjene rezultata naučnoistraživačkog rada i
- g) podrške organizacijama za infrastrukturnu podršku razvoja tehnologija.

(3) Ministar utvrđuje programe iz stava 1. ovog člana.

(4) Program naučnoistraživačkog rada Akademije nauka i umjetnosti Republike Srpske utvrđuje Akademija nauka i umjetnosti Republike Srpske.

Član 18.

(1) Programe iz člana 17. stav 1. ovog zakona mogu ostvarivati: Akademija nauka i umjetnosti Republike Srpske, visokoškolske ustanove, naučnoistraživačke organizacije, kao i fizička lica: studenti sva tri ciklusa visokog obrazovanja, istraživači zaposleni u naučnoistraživačkim organizacijama, naučno-nastavni i saradnički kadar u ustanovama visokog obrazovanja, na način i pod uslovima utvrđenim ovim zakonom.

(2) Programe iz člana 17. stav 2. ovog zakona mogu ostvariti pravna i fizička lica koja uvode ili inoviraju tehnologije, proizvode i podstiču tehnopreduzetništvo ili obavljaju inovacione djelatnosti, na način i pod uslovima utvrđenim ovim zakonom.

Član 19.

(1) Ospozobljavanje mladog kadra za naučni i istraživački rad, u smislu ovog zakona, podrazumijeva uvođenje studenata sva tri ciklusa visokog obrazovanja u naučnoistraživački rad putem učešća u realizaciji naučnoistraživačkih projekta, kroz izradu završnih radova, u skladu sa zakonom koji reguliše oblast visokog obrazovanja, kao i rad mladog nadarenog kadra u svojstvu mlađih istraživača.

(2) Usavršavanje naučnoistraživačkog kadra, u smislu ovog zakona, podrazumijeva dalje usavršavanje i sticanje znanja kadra u naučnoistraživačkom zvanju, u zemlji i inostranstvu.

Član 20.

Ministar pravilnicima za svaki program pojedinačno propisuje mjerila, postupak i način realizacije programa od opštег interesa za Republiku, utvrđenih u članu 17. ovog zakona.

III OBEZBJEĐIVANJE RAZVOJA NAUKE I TEHNOLOGIJE

Član 21.

Radi unapređenja istraživanja i razvoja, odnosno sistematskog razvoja nauke i tehnologije u Republici, osniva se Republički savjet za nauku i tehnologiju (u daljem tekstu: Republički savjet), kao stručno i savjetodavno tijelo u sistemu naučnoistraživačke djelatnosti i tehnološkog razvoja u Republici.

Član 22.

(1) Republički savjet ima 15 članova:

a) 12 članova iz reda istraživača u naučnom ili naučno-nastavnom zvanju i to po dva za svaku naučnu oblast, od kojih najmanje po jedan predstavnik:

1) Akademije nauka i umjetnosti Republike Srpske,

2) rektorske konferencije,

3) univerziteta i naučnoistraživačkih instituta koji imaju svojstvo pravnog lica,

b) tri člana predstavnika privrednih subjekata, finansijskih organizacija ili asocijacija privrede.

(2) Mandat članova Republičkog savjeta traje četiri godine sa mogućnošću jednog reizbora.

(3) Republički savjet ima predsjednika i zamjenika predsjednika koje biraju izabrani članovi Republičkog savjeta, između sebe, tajnim glasanjem.

Član 23.

(1) Vlada na prijedlog Ministarstva imenuje članove Republičkog savjeta.

(2) Prije davanja prijedloga iz stava 1. ovog člana, Ministarstvo je obavezno da pribavi prijedloge za izbor članova Republičkog savjeta: naučnih organizacija, univerziteta, Akademije nauka i umjetnosti Republike Srpske, rektorske konferencije, Privredne komore i privrednih organizacija nosilaca tehnološkog razvoja.

(3) Prijedlog iz stava 2. ovog člana mora da sadrži biografiju kandidata i kratko obrazloženje prijedloga.

Član 24.

(1) Imenovani član Republičkog savjeta može biti razriješen dužnosti i prije isteka mandata za koji je imenovan, ako:

- a) član lično zatraži razrješenje,
- b) izgubi mogućnost ostvarivanja dužnosti (smrt, dugotrajna bolest),
- v) ne ispunjava zadatke koje je preuzeo ili koje mu je Republički savjet dodijelio ili ne poštuje etičke principe rada u Republičkom savjetu i
- g) predsjednik ili šest članova Republičkog savjeta zatraži njegovu smjenu.

(2) Proceduru i razrješenja sprovodi komisija od tri člana, koju imenuje predsjednik Republičkog savjeta.

(3) Komisija je nezavisna pri davanju preporuke Ministarstvu o razrješenju ili odbijanju zahtjeva na osnovu kojeg je pokrenut postupak.

(4) Vlada na prijedlog Ministarstva razrješava člana Republičkog savjeta.

Član 25.

Republički savjet:

a) prati stanje i razvoj naučnoistraživačke delatnosti i tehnološkog razvoja u Republici i predlaže mjere za njihovo unapređivanje,

b) predlaže mjere za afirmaciju i napredovanje naučnog podmлатka,

v) priprema i dostavlja Vladi izvještaj o stanju u istraživanju i razvoju, svake godine za proteklu godinu, sa prijedlozima i sugestijama za narednu godinu,

g) predlaže naučnoistraživačke projekte iz pojedinih užih naučnih oblasti od interesa za Republiku, kao i projekte za jačanje kapaciteta i poboljšanja uslova istraživanja i razvoja,

d) daje mišljenje na tekst nacrta Strategije i razmatra efekte realizacije Strategije,

đ) daje prethodno mišljenje na pravilnike u vezi sa naučnoistraživačkom djelatnošću i tehnološkim razvojem koje donosi ministar,

e) predlaže finansiranje iz budžeta Republike, naučnih organizacija koje nisu upisane u Registar naučnoistraživačkih organizacija (u daljem tekstu: Registar), ako učestvuju u projektima od posebnog značaja za Republiku i

ž) obavlja druge poslove u skladu sa ovim zakonom.

Član 26.

- (1) Republički savjet donosi poslovnik o svom radu.
- (2) Za razmatranje pitanja iz nadležnosti Republički savjet može osnovati posebna radna tijela u čijem radu mogu učestvovati i lica koja nisu članovi Republičkog savjeta.
- (3) Administrativne i stručne poslove za Republički savjet obavlja Ministarstvo.

Član 27.

Članovi Republičkog savjeta i naučno-stručnih komisija imaju pravo na naknadu koja se obezbeđuje u budžetu Ministarstva, prema godišnjem planu koji donosi ministar.

Član 28.

Prilikom razmatranja pitanja koja čine dio ukupne politike Republike u oblasti istraživanja i razvoja, a koja su u vezi sa naučnim oblastima iz člana 7. ovog zakona, Republički savjet svoje stavove usaglašava sa odgovarajućim organima, u čijoj su nadležnosti pitanja iz tih oblasti.

Član 29.

(1) Ministar imenuje naučno-stručne komisije, kao nezavisna stručna tijela za: sproveđenje izbornog postupka po raspisanim javnim konkursima Ministarstva, ocjenjivanje postignutih rezultata naučnoistraživačkog rada, ocjenu ispunjenja uslova za obavljanje naučnoistraživačke djelatnosti, razvoja tehnologije, ili drugu aktivnost u skladu sa ovim zakonom.

(2) Ministar pravilnikom o izboru naučno-stručnih komisija, utvrđuje uslove o izboru naučno-stručnih komisija.

(3) Članovi naučno-stručnih komisija imenuju se iz reda istaknutih istraživača u naučnom ili naučno-nastavnom zvanju, odnosno istaknutih stručnjaka i eksperata.

(4) Naučno-stručne komisije podnose ministru izvještaj o svom radu.

IV NAUČNOISTRAŽIVAČKE ORGANIZACIJE

Član 30.

(1) Naučnoistraživačka organizacija je, u smislu ovog zakona, ustanova, privredno društvo, udruženje ili organizacioni dio pravnog lica koje se bavi naučnoistraživačkom djelatnošću, a koji je upisan u Registar, koji se vodi u Ministarstvu.

(2) Naučnoistraživačka organizacija, pored naučnoistraživačke djelatnosti, može obavljati i druge djelatnosti kojima se komercijalizuju rezultati naučnog i istraživačkog rada pod uslovom da se tim ne umanjuje kvalitet naučnoistraživačkog rada.

Član 31.

Osnivač naučnoistraživačke organizacije može biti Vlada, jedinica lokalne samouprave, pravno ili fizičko lice, u skladu sa ovim zakonom.

Član 32.

(1) Akt o osnivanju i ukidanju naučnoistraživačke organizacije donosi osnivač, u skladu sa zakonom.

(2) Prije donošenja akta o osnivanju, osnivač je dužan sačiniti elaborat o opravdanosti osnivanja, u kome se predočavaju: društveno-ekonomski razlozi, cilj osnivanja, prostor i oprema, kadrovski potencijal, kao i svi drugi faktori bitni za rad naučnoistraživačke organizacije.

(3) Aptom o osnivanju naučnoistraživačke organizacije određuje se naziv, sjedište, djelokrug rada, statusna i druga pitanja od značaja za rad te organizacije, odnosno pravnog lica koje obavlja naučnoistraživačku djelatnost.

(4) Ako naučnoistraživačku organizaciju osniva više osnivača, njihova međusobna prava, obaveze i odgovornosti uređuju se ugovorom.

Član 33.

(1) Sredstva za osnivanje i obavljanje djelatnosti naučnoistraživačke organizacije obezbeđuje osnivač.

(2) Sredstva za obavljanje djelatnosti naučnoistraživačke organizacije obezbeđuje se i prihodima od obavljanja naučnoistraživačke djelatnosti, naknadama od korisnika usluga naučnoistraživačke djelatnosti, od prihoda po osnovu autorskih prava i patenata, donatorstvom i iz drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Član 34.

(1) Statutom naučnoistraživačke organizacije uređuje se organizacija, djelatnost, upravljanje i rukovođenje, kao i druga pitanja od značaja za njen rad.

(2) Naučnoistraživačka organizacija obavlja djelatnost u svom sjedištu, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 35.

(1) Naučnoistraživačka organizacija može imati status pravnog lica ili status posebne organizacione cjeline u pravnom licu.

(2) Naučnoistraživačka organizacija sa statusom organizacionog dijela pravnog lica je statutom pravnog lica u čijem je sastavu iskazana kao posebna organizaciona cjelina sa određenim pravima i obavezama u pravnom prometu i posebnim obračunom rezultata poslovanja, u skladu sa zakonom.

Član 36.

Naučnoistraživačka organizacija upisom u Registar, koji se vodi u Ministarstvu, stiče pravo ostvarenja naučnoistraživačkih programa, od opšteg interesa za Republiku, utvrđenih članom 17. ovog zakona.

Član 37.

(1) Naučnoistraživačka organizacija čiji je osnivač Vlada osniva se kao javna naučnoistraživačka ustanova.

(2) Naučnoistraživačka organizacija iz stava 1. ovog člana obavlja osnovna, primjenjena i razvojna istraživanja od strateškog značaja za Republiku.

(3) Vlada, na osnovu pozitivnog mišljenja Ministarstva, prije donošenja akta o osnivanju, odnosno prestanku rada javne ustanove iz stava 1. ovog člana, donosi elaborat o opravdanosti njegovog osnivanja, odnosno prestanka rada.

(4) Ministarstvo je, prije davanja mišljenja iz stava 3. ovog člana, obavezno pribaviti mišljenje nadležnih ministarstava relevantnih za područje djelatnosti naučnoistraživačke organizacije i Republičkog savjeta.

Član 38.

U naučnoistraživačke organizacije spadaju:

- a) Akademija nauka i umjetnosti Republike Srpske,
- b) visokoškolske ustanove,
- v) naučnoistraživački i istraživačkorazvojni instituti,
- g) istraživački centri i
- d) naučna udruženja.

Član 39.

(1) Osnivanje i rad Akademije nauka i umjetnosti Republike Srpske i visokoškolskih ustanova uređuje se posebnim zakonom.

(2) Akademija nauka i umjetnosti Republike Srpske i visokoškolske ustanove u Registar prijavljaju naučne oblasti i polja za naučnoistraživačke aktivnosti kojima se bave u cilju praćenja razvoja nauke u Republici.

Član 40.

(1) Naučnoistraživački instituti i istraživačkorazvojni instituti obavljaju naučnoistraživačku djelatnost na način i pod uslovima utvrđenim ovim zakonom i mogu se osnivati kao ustanove ili kao privredna društva, kao organizacioni dio u sastavu pravnog lica, odnosno kao virtualna naučnoistraživačka organizacija, u skladu sa zakonom.

(2) Ukoliko je naučnoistraživački institut ili istraživačkorazvojni institut organizacioni dio u sastavu pravnog lica, statutom tog pravnog lica institut treba da bude iskazan kao posebna organizaciona cjelina sa određenim pravima i obvezama u pravnom prometu i posebnim obračunom rezultata poslovanja, u skladu sa zakonom.

Član 41.

Naučnoistraživačke organizacije iz člana 40. ovog zakona mogu se organizovati kao:

- a) naučnoistraživački institut,
- b) istraživačkorazvojni institut,
- v) naučnoistraživački institut u sastavu Akademije nauka i umjetnosti Republike Srpske,
- g) naučnoistraživački institut u sastavu visokoškolske ustanove i
- d) virtualni naučnoistraživački institut.

Član 42.

Naučnoistraživački institut je naučnoistraživačka organizacija koja prvenstveno obavlja osnovna i primijenjena istraživanja koja su u funkciji valorizacije rezultata osnovnih istraživanja.

Član 43.

(1) Naučnoistraživački institut može obavljati naučnoistraživačku djelatnost radi ostvarenja opštег interesa iz člana 17. ovog zakona, ako:

- a) ima program naučnoistraživačkog rada,
- b) rezultatima naučnoistraživačkog rada doprinosi razvoju nauke,
- v) ima u radnom odnosu sa punim radnim vremenom najmanje 16 istraživača kompetentnih za oblast nauka kojom se institut bavi, od kojih osam istraživača u naučnom zvanju i osam istraživača u zvanju istraživač saradnik ili višem zvanju,
- g) ima program razvoja naučnoistraživačkog podmlatka i
- d) ima prostor, opremu i druga potrebna sredstva za ostvarivanje programa i projekta.

(2) Naučnoistraživački institut u oblasti društvenih i humanističkih nauka može obavljati naučnoistraživačku djelatnost ako, pored uslova utvrđenih u st. 1. t. a), b), g) i d) ovog člana, ima najmanje osam istraživača u radnom odnosu sa punim radnim vremenom, kompetentnih za oblast kojom se institut bavi, od kojih najmanje pet istraživača u naučnom zvanju.

(3) Ispunjenošć uslova iz st. 1. i 2. ovog člana utvrđuje Ministarstvo.

Član 44.

(1) Organi upravljanja i rukovođenja u naučnoistraživačkom institutu, koji ima svojstvo pravnog lica, u skladu sa zakonom su: upravni odbor i direktor.

(2) Direktor u javnom naučnoistraživačkom institutu koji osniva Vlada bira se konkursom, na četiri godine, iz reda istraživača u naučnom zvanju.

(3) Upravni odbor javnog naučnoistraživačkog instituta ima tri člana.

Član 45.

(1) U naučnoistraživačkom institutu obrazuje se naučno vijeće kao stručni organ instituta.

(2) Članovi naučnog vijeća u naučnoistraživačkom institutu su istraživači u naučnom zvanju od kojih su najviše dvije trećine zaposleni u institutu.

(3) Statutom naučnoistraživačkog instituta, odnosno statutom pravnog lica u čijem je sastavu institut, utvrđuje se broj, sastav, način izbora i trajanje mandata članova naučnog vijeća.

Član 46.

Naučno vijeće:

- a) predlaže naučnoistraživački program rada instituta u skladu sa djelatnošću za koju je osnovan,
- b) predlaže naučne projekte i ocjenjuje kvalitet ostvarenih projekata u institutu,
- v) utvrđuje prijedlog za sticanje naučnog zvanja,
- g) odlučuje o sticanju istraživačkog zvanja i
- d) obavlja druge poslove utvrđene statutom.

Član 47.

(1) Naučno vijeće odlučuje o sticanju istraživačkog zvanja, odnosno utvrđuje prijedlog za sticanje naučnog zvanja, ako je prisutno najmanje dvije trećine članova koji imaju pravo da odlučuju.

(2) Prijedlog za sticanje zvanja naučni saradnik i viši naučni saradnik utvrđuju članovi naučnog vijeća koji su u istom ili višem zvanju, a odluku o prijedlogu za sticanje zvanja naučni savjetnik, članovi naučnog vijeća koji su u tom zvanju.

(3) Naučno vijeće donosi odluku o sticanju istraživačkog zvanja, odnosno utvrđuje prijedlog za sticanje naučnog zvanja većinom glasova ukupnog broja članova naučnog vijeća koji imaju pravo odlučivanja.

(4) Radi obavljanja poslova iz stava 1. ovog člana, može se obrazovati zajedničko naučno vijeće za više srodnih naučnoistraživačkih instituta i istraživačkorazvojnih instituta, istraživačkih centara i odgovarajućih visokoškolskih ustanova.

(5) Sporazumom o obrazovanju zajedničkog naučnog vijeća utvrđuje se broj članova i sastav tog vijeća, način izbora i trajanje mandata članova naučnog vijeća.

Član 48.

(1) Istraživačkorazvojni institut je organizacija čiju pretežnu djelatnost čine primjenjena i razvojna istraživanja, usmjerena ka zadovoljavanju potreba neposrednih korisnika rezultata istraživanja i osnovna istraživanja kao osnova za primjenjena i razvojna istraživanja.

(2) Institut iz stava 1. ovog člana osniva se kao naučno-stručna ustanova, u skladu sa zakonom.

Član 49.

(1) Istraživačkorazvojni institut može obavljati naučnoistraživačku djelatnost radi ostvarenja opšteg interesa iz člana 17. ovog zakona, ako:

- a) ima program istraživačkorazvojnog rada,
 - b) rezultatima svojih istraživanja doprinosi osvajanju novih proizvoda i uređaja, sorti i vrsta, kao i uvođenju novih ili poboljšanju postojećih tehnoloških postupaka, sistema i usluga,
 - v) ima u radnom odnosu sa punim radnim vremenom najmanje pet istraživača kompetentnih za istraživanje i razvoj iz oblasti nauka kojom se institut bavi, od kojih najmanje dva istraživača u naučnom zvanju i najmanje tri istraživača u zvanju istraživač saradnik ili višem zvanju,
 - g) ima prostor, opremu i druga potrebna sredstva za ostvarivanje programa i projekta,
 - d) ima naučno-informativnu dokumentaciju ili bibliotečko-informacioni centar.
- (2) Ispunjenošć uslova iz stava 1. ovog člana utvrđuje Ministarstvo.

Član 50.

(1) Organi upravljanja i rukovođenja u istraživačkorazvojnem institutu, koji ima svojstvo pravnog lica, u skladu sa zakonom su: upravni odbor i direktor.

(2) Upravni odbor javnog istraživačkorazvojnog instituta ima tri člana.

Član 51.

Organizacija i rad naučnoistraživačkog instituta u sastavu Akademije nauka i umjetnosti Republike Srpske reguliše se zakonom koji uređuje Akademiju nauka i umjetnosti Republike Srpske i Statutom Akademije nauka i umjetnosti Republike Srpske.

Član 52.

Organizacija i rad naučnoistraživačkog instituta u sastavu visokoškolske ustanove reguliše se Zakonom koji uređuje visoko obrazovanju i statutom visokoškolske ustanove.

Član 53.

(1) Virtuelni naučnoistraživački institut (u daljem tekstu: virtuelni institut), u smislu ovog zakona, jeste naučnoistraživačka organizaciona forma koju ugovorom osnivaju naučnoistraživački instituti ili ustanove visokog obrazovanja i grupa istraživača sa naučnim zvanjem, radi realizacije određenog naučnog projekta ili naučnog rada.

(2) Ugovorom iz stava 1. ovog člana uređuju se prava i obaveze između osnivača virtuelnog instituta, određuje se lice koje će zastupati institut, naučni rukovodilac projekta i druga pitanja od važnosti za rad ovog instituta.

Član 54.

(1) Lice koje zastupa virtualni institut dostavlja Ministarstvu ugovor o osnivanju i naučni program rada instituta.

(2) Virtuelni institut može obavljati naučnoistraživačku djelatnost radi ostvarenja opšteg interesa iz člana 17. ovog zakona, ako od Ministarstva dobije odobrenje za rad.

Član 55.

(1) Istraživački centar osniva se kao naučnoistraživačka, odnosno istraživačkorazvojna organizaciona jedinica pravnog lica, koja obavlja pretežno osnovna i primijenjena, odnosno razvojna istraživanja.

(2) Organizacija, rad i organi upravljanja istraživačkog centra utvrđuju se statutom pravnog lica u čijem je sastavu.

Član 56.

(1) Istraživački centar može obavljati naučnoistraživačku, odnosno istraživačkorazvojnu djelatnost radi ostvarenja opšteg interesa iz člana 17. ovog zakona, ako:

- a) ima program naučnoistraživačkog, odnosno istraživačkorazvojnog rada,
- b) ima u radnom odnosu sa punim radnim vremenom najmanje tri istraživača kompetentnih za istraživanje i razvoj iz oblasti istraživanja koja su od interesa za pravno lice u čijem je sastavu istraživački centar, od kojih je najmanje jedan istraživač u naučnom zvanju i najmanje dva istraživača u zvanju istraživač saradnik ili višem zvanju i
- v) ima prostor, opremu i druga potrebna sredstva za ostvarivanje programa i projekta.

(2) Ispunjenošć uslova iz stava 1. ovog člana utvrđuje Ministarstvo.

Član 57.

Naučno udruženje (u daljem tekstu: udruženje) je svaki oblik dobrovoljnog povezivanja više fizičkih ili pravnih lica radi unapređenja ili ostvarenja nekog zajedničkog ili opšteg interesa ili cilja iz područja naučnoistraživačke djelatnosti u skladu sa zakonom, a čija osnovna svrha nije sticanje dobiti.

Član 58.

Interese i ciljeve udruženje ostvaruje:

- a) razvojem i unapređenjem nivoa naučnih i stručnih znanja svojih članova,
- b) prezentacijama i diskusijama o naučnim dostignućima svojih članova na redovnim sastancima i skupština udruženja, savjetovanjima, konferencijama, kongresima i seminarima,
- v) izdavanjem časopisa i drugih naučnih publikacija,
- g) realizacijom naučnoistraživačkih projekata članova udruženja iz oblasti djelovanja društva,
- d) širenjem i unapređenjem naučnih saznanja iz područja rada udruženja i

đ) saradnjom sa drugim naučnoistraživačkim organizacijama u zemlji i inostranstvu.

Član 59.

(1) Udruženje mora imati najmanje dva člana u naučnom zvanju da bi moglo obavljati naučnoistraživačku djelatnost radi ostvarenja opšteg interesa iz člana 17. ovog zakona.

(2) Ispunjenošć uslova iz stava 1. ovog člana utvrđuje Ministarstvo.

Član 60.

(1) Status centra izuzetnih vrijednosti može steći naučnoistraživačka organizacija ili njen organizacioni dio koji po originalnosti, značaju, vrijednosti i aktuelnosti rezultata svoga naučnoistraživačkog rada ide u red najkvalitetnijih naučnih organizacija u regionu i svijetu unutar svoje naučne discipline.

(2) Status centra izuzetnih vrijednosti može steći naučnoistraživačka organizacija ili njen organizacioni dio, odnosno njezini organizacioni dijelovi, ako su u periodu od pet godina ostvarili vrhunske i međunarodno priznate naučne rezultate u određenoj naučnoj oblasti i na osnovu toga imaju razvijenu međunarodnu naučnu, tehničku i tehnološku saradnju.

Član 61.

(1) Ministar na prijedlog Republičkog savjeta proglašava naučnoistraživačku organizaciju, uz njenu saglasnost, centrom izuzetnih vrijednosti, u skladu sa mjerilima za dodjeljivanje, potvrđivanje i oduzimanje statusa centra izuzetnih vrijednosti.

(2) Ministar pravilnikom propisuje mjerilila za dodjeljivanje, potvrđivanje i oduzimanje statusa centra izuzetnih vrijednosti.

(3) Proglašenje naučnoistraživačke organizacije centrom izuzetnih vrijednosti podliježe reviziji nakon isteka roka od pet godina od dana proglašavanja.

(4) Ministarstvo po službenoj dužnosti brine o isteku roka iz stava 3. ovog člana.

V REGISTAR NAUČNOISTRAŽIVAČKIH ORGANIZACIJA, OCJENA RADA I SARADNJA SA USTANOVAMA VISOKOG OBRAZOVANJA

Član 62.

(1) Ministarstvo vodi Registar, a u Registar se upisuju samo organizacije koje ispunjavaju uslove za obavljanje naučnoistraživačke djelatnosti, u skladu sa ovim zakonom.

(2) Ministar pravilnikom propisuje uslove i postupak upisa naučnoistraživačke organizacije u registar iz stava 1. ovog člana, njihovo brisanje iz registara, formiranje i vođenje registara, te sadržaj obrazaca za podnošenje zahtjeva za upis i obrazaca za izvod iz registara.

(3) Naučnoistraživačke organizacije koje nisu upisane ili su izbrisane iz Registra ne mogu učestvovati u ostvarivanju programa iz člana 17. ovog zakona.

(4) Izuzetno od stava 1. ovog člana, rješenjem ministra, strane naučne organizacije koje nisu upisane u Registar, na prijedlog Republičkog savjeta, mogu se finansirati iz budžeta Republike ako učestvuju u projektima od opštег značaja za Republiku.

Član 63.

Naučnoistraživačka organizacija dostavlja Ministarstvu podatke koji se odnose na ispunjenost uslova iz ovog zakona, radi upisa u Registar.

Član 64.

(1) Ako naučnoistraživačka organizacija, u toku ostvarivanja odobrenog programa, odnosno od momenta donošenja rješenja Ministarstva o utvrđivanju ispunjenosti uslova za obavljanje naučnoistraživačke djelatnosti, prestane da ispunjava neki od uslova propisanih ovim zakonom, u obavezi je da o tome obavijesti Ministarstvo, najkasnije u roku od osam dana od dana kada je prestala da ispunjava uslove.

(2) Ministarstvo rješenjem određuje rok, najduže do 60 dana, u kome naučnoistraživačka organizacija treba da ispuni propisane uslove.

(3) Ako naučnoistraživačka organizacija ne ispuni uslov u roku iz stava 2. ovog člana, Ministarstvo donosi rješenje o njenom brisanju iz Registra i raskida ugovor o ostvarivanju odobrenog programa, odnosno projekta sa tom naučnoistraživačkom organizacijom.

(4) U slučaju da javna naučnoistraživačka organizacija ne ispuni uslov u roku iz stava 2. ovog člana, Ministarstvo prije donošenja rješenja o njenom brisanju o tome obavještava Vladu.

Član 65.

(1) Rad javne naučnoistraživačke organizacije ocjenjuje se svake tri godine.

(2) Ocjena rada ostalih naučnoistraživačkih organizacija vrši se samo u dijelu koji je finansiran, odnosno sufinansiran iz budžeta Republike.

(3) Ministar pravilnikom o kontroli kvaliteta i efikasnosti rada naučnoistraživačkih organizacija propisuje način provjere rada naučnoistraživačke organizacije.

Član 66.

(1) Komisiju za ocjenu rada naučnoistraživačke organizacije imenuje ministar, na prijedlog Republičkog savjeta.

(2) Ocjena rada naučnoistraživačkih organizacija obavlja se prema godišnjem planu rada Ministarstva ili na zahtjev Republičkog savjeta, a može se obaviti i na zahtjev naučnoistraživačke organizacije.

Član 67.

(1) Komisija za ocjenu rada naučnoistraživačke organizacije dostavlja prijedlog ocjene o radu naučnoistraživačke organizacije Republičkom savjetu i naučnoistraživačkoj ustanovi čiji se rad ocjenjuje.

(2) Naučnoistraživačka organizacija može u roku od 30 dana uložiti svoj prigovor na prijedlog ocjene Republičkom savjetu.

Član 68.

(1) Republički savjet utvrđuje konačnu ocjenu koju uz preporuke dostavlja Ministarstvu i naučnoistraživačkoj organizaciji čiji se rad ocjenjuje.

(2) Ministar, na osnovu dostavljene ocjene i preporuka, donosi rješenje o brisanju naučnoistraživačke organizacije iz Registra.

VI ISTRAŽIVAČI

Član 69.

(1) Poslove naučnoistraživačke delatnosti obavljaju lica koja ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom (u daljem tekstu: istraživači), kao i nastavnici i saradnici visokoškolskih ustanova.

(2) Istraživač je, u smislu ovog zakona, lice sa najmanje završenim prvim ciklusom akademskog studija, koje radi na naučnoistraživačkim i razvojnim poslovima i koje je izabранo u naučnoistraživačko zvanje, u skladu sa ovim zakonom.

Član 70.

(1) U zavisnosti od pokazanih rezultata u naučnoistraživačkom radu mogu se steći:

- a) istraživačka zvanja: istraživač saradnik i istraživač viši saradnik i
 - b) naučna zvanja: naučni saradnik, viši naučni saradnik i naučni savjetnik.
- (2) Ministar pravilnikom utvrđuje uslove za sticanje naučnih zvanja.

Član 71.

(1) Istraživač pripravnik stiče zvanje istraživač saradnik po obavljenom pripravičkom stažu i zasniva radni odnos na pet godina, za koje vrijeme treba da odbrani magistarski rad.

(2) Pripravnički staž za poslove istraživača traje godinu dana.

(3) Istraživač pripravnik je lice sa visokom stručnom spremom koje je završilo osnovne akademske studije sa najmanje 240 ECTS bodova i najnižom prosječnom ocjenom osam.

Član 72.

U zvanje istraživač viši saradnik može biti izabrano lice koje ima završen drugi ciklus studija sa najnižom prosječnom ocjenom i na prvom i na drugom ciklusu studija 8,0 ili 3,5, odnosno da ima akademski stepen magistra nauka.

Član 73.

U zvanje naučni saradnik može biti izabrano lice koje ima:

- a) naučni stepen doktora nauka iz oblasti za koju se bira i
- b) da ima objavljena najmanje tri naučna rada iz oblasti za koju se bira u naučnim časopisima i zbornicima s recenzijom.

Član 74.

U zvanje viši naučni saradnik može biti izabrano lice koje ima:

- a) naučni stepen doktora nauka iz oblasti za koju se bira,
- b) objavljenu knjigu (naučnu knjigu ili monografiju) ili patent, odnosno originalni metod, novu sortu ili sličnu svojinu, priznatu kao zaštićena intelektualna svojina, nakon sticanja zvanja naučni saradnik,
- v) najmanje pet naučnih radova iz oblasti za koju se bira u naučnim časopisima i zbornicima s recenzijom objavljenih nakon sticanja zvanja naučni saradnik i
- g) proveden najmanje jedan izborni period u zvanju naučni saradnik.

Član 75.

U zvanje naučni savjetnik može biti izabrano lice koje ima:

- a) naučni stepen doktora nauka iz oblasti za koju se bira,
- b) objavljene dvije knjige (naučne knjige ili monografije) ili patent, odnosno originalni metod, novu sortu ili sličnu svojinu, priznatu kao zaštićena intelektualna svojina, nakon sticanja zvanja viši naučni saradnik,
- v) najmanje osam naučnih radova iz oblasti za koju se bira u naučnim časopisima i zbornicima s recenzijom objavljenih nakon sticanja zvanja viši naučni saradnik,
- g) ima uspješno ostvarenu međunarodnu saradnjу sa drugim naučnoistraživačkim organizacijama i
- d) proveden najmanje jedan izborni period u zvanju viši naučni saradnik.

Član 76.

Period na koji se lice bira u naučna i istraživačka zvanja je:

- a) za istraživača saradnika – četiri godine bez mogućnosti reizbora,
- b) za istraživača višeg saradnika – pet godina sa mogućnošću jednog ponovnog izbora,
- v) za naučnog saradnika – pet godina sa mogućnošću ponovnog izbora,
- g) za višeg naučnog saradnika – šest godina sa mogućnošću ponovnog izbora i
- d) za naučnog savjetnika – na neodređeno vrijeme.

Član 77.

Zvanja utvrđena ovim zakonom odgovaraju zvanjima utvrđenim zakonom koji uređuje oblast visokog obrazovanja:

- a) zvanje istraživač saradnik – zvanju asistent,
- b) zvanje istraživač viši saradnik – zvanju viši asistent,
- v) zvanje naučni saradnik – zvanju docent,
- g) zvanje viši naučni saradnik – zvanju vanredni profesor i
- d) zvanje naučni savjetnik – zvanju redovni profesor.

Član 78.

Istraživači u naučnoistraživačkim zvanjima naučni saradnik, viši naučni saradnik i naučni savjetnik mogu učestvovati u ostvarenju dijela nastave na visokoškolskoj ustanovi, u skladu sa zakonom koji uređuje oblast visokog obrazovanja i statutom visokoškolske ustanove.

Član 79.

(1) Naučno i istraživačko zvanje može se steći, u skladu sa ovim zakonom i mjerilima za sticanje naučnih i istraživačkih zvanja, u:

- a) naučnoistraživakom institutu,
- b) istraživačkorazvojnom institutu ili istraživačkom centru za naučnu oblast koja je osnovna djelatnost instituta ili centra,
- v) na univerzitetu za naučnu oblast za koju univerzitet organizuje drugi i treći ciklus visokog obrazovanja,

(2) Ministar pravilnikom propisuje mjerila za sticanje naučnih i istraživačkih zvanja.

Član 80.

(1) Naučno vijeće utvrđuje prijedlog za sticanje naučnog zvanja i donosi odluku o sticanju istraživačkog zvanja.

(2) Postupak za sticanje naučnog i istraživačkog zvanja pokreće odgovarajuća organizaciona jedinica naučnoistraživačke organizacije ili univerziteta, grupa naučnih radnika ili zainteresovano lice.

Član 81.

(1) Radi sprovođenja postupka za sticanje zvanja, naučno vijeće obrazuje komisiju koja se sastoji se od najmanje tri istraživača iz naučne oblasti u kojoj kandidat stiče zvanje, od kojih najmanje jedan nije u radnom odnosu u organizaciji koja obrazuje komisiju.

(2) Članovi komisije ne mogu biti u nižem zvanju od zvanja koje kandidat stiče.

Član 82.

(1) Komisija podnosi izvještaj naučnom vijeću u roku određenom aktom o njenom obrazovanju, ali ne dužem od 30 dana od dana kada je obrazovana.

(2) Izvještaj sadrži: biografske podatke, pregled naučnog rada i ocjenu tog rada za prethodni izborni period; ocjenu o tome da li su ispunjeni uslovi za sticanje zvanja, kao i prijedlog naučnom vijeću za odlučivanje.

(3) Izvještaj iz stava 2. ovog člana učiniće se dostupnim javnosti na način utvrđen opštim aktom naučnoistraživačke organizacije, odnosno univerziteta, najmanje 30 dana prije donošenja odluke.

Član 83.

Naučno vijeće je obavezno da doneše odluku o sticanju istraživačkog zvanja, odnosno utvrdi prijedlog za sticanje naučnog zvanja u roku od 60 dana od dana stavljanja izvještaja na uvid javnosti.

Član 84.

(1) Prijedlog naučnog vijeća za sticanje naučnog zvanja, sa potrebnom dokumentacijom, dostavlja se Komisiji za sticanje naučnog zvanja (u daljem tekstu: Komisija) koju imenuje Ministarstvo na prijedlog univerziteta, u roku od 30 dana od dana utvrđivanja prijedloga odluke.

(2) Komisija ima devet članova, u kojoj univerziteti predlažu po četiri člana, a Ministarstvo jednog člana.

(3) Članove Komisije Ministarstvo imenuje iz reda istraživača u zvanju: naučnog savjetnika, višeg naučnog saradnika, naučnog saradnika i redovnih profesora univerziteta, vanrednih profesora i docenta, zavisno od zvanja u koje se kandidat bira.

(4) Članovi Komisije imaju pravo na naknadu za rad.

(5) Mandat članova Komisije traje četiri godine.

(6) Komisija donosi odluku o sticanju naučnog zvanja, u skladu sa ovim zakonom, najkasnije u roku od 60 dana od dana dostavljanja prijedloga naučnog vijeća.

Član 85.

(1) Naučno zvanje može biti oduzeto:

a) ako se pojave činjenice i dokazi iz kojih proizlazi da u trenutku izbora u naučno zvanje kandidat nije ispunjavao propisane uslove za izbor,

b) ako se utvrди da naučni radovi, na osnovu kojih je lice izabrano u naučno zvanje, predstavljaju plagijat ili da su istraživanja na kojima se temelje krivotvorena,

v) u slučajevima teških povreda etičkog kodeksa.

(2) Postupak oduzimanja zvanja može pokrenuti naučna organizacija ili Republički savjet.

Član 86.

Ugovorni odnos zaposlenih u naučnim organizacijama mogu se o naučnom ili stručnom radu kod trećih lica ograničiti ili usloviti saglasnošću matične naučne organizacije ako je to predviđeno statutom ili drugim opštim aktom, ako se radi o naučnom ili stručnom radu koji bi negativno uticao na rad matične naučne organizacije ili ako je riječ o ugovoru s organizacijom koja svojom djelatnošću konkuriše matičnoj naučnoj organizaciji s kojom zaposleno lice ima ugovor o radu.

Član 87.

(1) Opštim aktom organizacije koja obavlja naučnoistraživačku djelatnost utvrđuju se radna mjesta na koja se mogu rasporediti istraživači sa istraživačkim, odnosno naučnim zvanjem.

(2) Postupak reizbora u istraživačka, odnosno naučna zvanja mogu se pokrenuti i prije isteka perioda na koje je lice izabrano, ukoliko su ispunjeni uslovi u skladu sa ovim zakonom.

Član 88.

(1) Rokovi za izbor ili reizbor u naučno zvanje i na radno mjesto miruju i neće se uračunavati u rok za izbor u naučno zvanje za vrijeme: porodiljskog odsustva, bolovanja dužih od četiri mjeseca, obavljanja javne dužnosti, te u drugim opravdanim slučajevima u kojima se neko lice nije moglo baviti naučnim ili stručnim radom.

(2) Naučnoistraživačka organizacija donosi akt kojim se utvrđuje mirovanje iz stava 1. ovog člana.

Član 89.

(1) Istraživač koji ne bude ponovo izabran može raditi na drugim poslovima koji odgovaraju njegovoju stručnoj spremi.

(2) Ako istraživač odbije da radi na radnom mjestu koje mu bude ponuđeno, odnosno ako takvog radnog mjeseta nema, prestaje mu radni odnos, u skladu sa zakonom.

Član 90.

(1) Naučnoistraživačke ustanove mogu, u skladu sa svojim kadrovskim potrebama, istaknutim penzionisanim naučnim savjetnicima koji su u ovom zvanju proveli najmanje pet godina i koji su se posebno istakli svojim naučnim radom, bez sproveđenja javnog konkursa, dodijeliti počasno naučno zvanje – zaslužni naučnik.

(2) Zaslužni naučnik može, u skladu s potrebama naučne organizacije, učestovati u naučnim projektima i ostalim aktivnostima organizacije.

(3) Postupak dodjele i prava počasnog naučnog zvanja – zaslužnog naučnika uređuje se statutom naučne organizacije.

Član 91.

(1) Ministarstvo vodi Registar istraživača u elektronskom obliku.

(2) U Registar istraživača se upisuju lica u naučnoistraživačkom zvanju utvrđenom ovim zakonom, lica u naučno-nastavnom, odnosno u saradničkom zvanju utvrđena zakonom koji reguliše oblast visokog obrazovanja, te ostali stručnjaci koji se bave istraživanjem i razvojem, ukoliko imaju prijavljeno boravište na teritoriji Republike.

(3) Ministar pravilnikom propisuje uslove i postupak upisa lica u registar iz stava 1. ovog člana, brisanje iz registara, obim, sadržaj i način vođenja registara, te sadržaj obrazaca za podnošenje zahtjeva za upis i obrazaca za izvod iz registara.

VII ORGANIZACIJE ZA RAZVOJ TEHNOLOGIJA, ZA INFRASTRUKTURNU PODRŠKU RAZVOJA TEHNOLOGIJA I UDRUŽENJA INOVATORA

Član 92.

Razvojem tehnologija bave se ustanove, privredna društva, udruženja ili fondacije i fizička lica, koja svoju aktivnost usmjeravaju ka razvoju novih ili unapređenju postojećih tehnologija za sopstvene ili tuđe potrebe.

Član 93.

(1) Ministarstvo vodi Registar pravnih i fizičkih lica koje se bave razvojem tehnologija.

(2) Ministar pravilnikom o postupku upisa u Registar pravnih i fizičkih lica koja se bave razvojem tehnologija propisuje oblik, sadržaj i način vođenja registra iz stava 1. ovog člana, kao i uslove u pogledu potrebnih programske, prostornih i stručnih kapaciteta.

Član 94.

Korisnici budžetskih sredstava namijenjenih za podršku ostvarenju programa od opštег interesa iz člana 17. stav 2. ovog zakona mogu biti samo subjekti koji su upisani u Registar organizacija za razvoj i podršku razvoja tehnologija.

Član 95.

(1) Organizacije za razvoj tehnologija su one organizacije koje veći dio svojih aktivnosti usmjeravaju ka razvoju novih ili unapređenju postojećih tehnologija za sopstvene ili tuđe potrebe.

(2) Organizacije za razvoj tehnologija su:

- a) tehnološka privredna društva i
- b) inovacioni centri.

Član 96.

Tehnološko privredno društvo primjenjuje ili razvija tehnologije kao važnu komponentu svojih poslovnih aktivnosti, a bave se istraživanjem i razvojem tehnologija za sopstvene potrebe ili tehnologija za potrebe drugih.

Član 97.

Inovacioni centar je organizacija za razvoj tehnologija u kojem se na originalan i sistematski način primjenjuju sopstveni i tuđi naučni rezultati i savremeni tehnološki procesi radi stvaranja inovacija, razvoja prototipa, novih proizvoda, procesa i usluga ili poboljšanja postojećih u određenoj oblasti u cilju prenosa znanja i tehnologija u proizvodnji i usluge drugih privrednih subjekata.

Član 98.

(1) Ustanove, privredna društva, udruženja ili fondacije za infrastrukturnu podršku razvoja tehnologija osnivaju se radi pružanja infrastrukturne podrške i povezivanja naučnoistraživačkih, odnosno istraživačko-razvojnih organizacija i privrednih subjekata.

(2) Ustanove, privredna društva, udruženja ili fondacije za infrastrukturnu podršku razvoja tehnologija su:

- a) poslovno-tehnološki inkubator,
- b) naučno-tehnološki park i
- v) centar za transfer tehnologija.

Član 99.

(1) Poslovno-tehnološki inkubator je organizacija čija je osnovna djelatnost stavljanje na raspolaganje, uz naknadu, poslovnog prostora, administrativnih, tehničkih, intelektualnih i drugih usluga novoosnovanim privrednim društvima.

(2) Prava i obaveze korisnika usluga i poslovno-tehnološkog inkubatora uređuju se međusobnim ugovorom.

(3) Svi subjekti koji koriste usluge poslovno-tehnološkog inkubatora stiču status stanara poslovno-tehnološkog inkubatora.

Član 100.

(1) Naučno-tehnološki park je organizacija koja u okviru definisanog prostora pruža infrastrukturne i stručne usluge visokoškolskim ustanovama, naučnoistraživačkim i inovacionim organizacijama, kao i tehnološkim privrednim društvima u određenoj naučnoj, istraživačko-razvojnoj ili proizvodnoj grupaciji s ciljem njihovog povezivanja i što brže primjene novih tehnologija, stvaranja i plasmana novih proizvoda i usluga na tržištu.

(2) Svi subjekti koji koriste usluge naučno-tehnološkog parka stiču status člana naučno-tehnološkog parka, kojem naučno-tehnološki park na jednoj ili više lokacija omogućava prostorne i infrastrukturne uslove za rad i istovremeno pruža ostale

usluge radi podizanja nivoa visokoškolskog, naučnoistraživačkog, razvojnog, inovacionog ili proizvodnog rada.

(3) Međusobna prava i obaveze člana naučno-tehnološkog parka uređuju se ugovorom.

Član 101.

Centar za transfer tehnologija je organizacija koja je osnovana isključivo radi obavljanja djelatnosti transfera tehnologija, primjene novih tehnoloških rješenja, traganje za idejama i partnerima za transfer tehnologija, procjenu komercijalnog potencijala transfera, podsticaje za realizaciju i komercijalizaciju transfera tehnologija i pomoći u zaštiti intelektualne svojine tehnološkim privrednim društvima koja razvijaju, proizvode i prodaju proizvode, procese i usluge sa visokim nivoom znanja i novih tehnologija.

Član 102.

Udruženja inovatora je neprofitna organizacija koja okuplja, podstiče i pomaže svoje članove – individualne inovatore, da se, pojedinačno i timski, bave istraživačko-razvojnim radom, razvojem tehnike i tehnologije, razvojem novih proizvoda i usluga.

VIII OBEZBJEĐIVANJE SREDSTAVA ZA OSTVARIVANJE PROGRAMA OD OPŠTEG INTERESA I NAGRADA ZA POSEBNA DOSTIGNUĆA U RAZVOJU NAUKE, TEHNOLOGIJE I INOVATORSTVA

Član 103.

(1) Sredstva za naučnoistraživačku djelatnost i tehnološki razvoj obezbjeđuju se u budžetu Republike, budžetima jedinica lokalne samouprave, iz prihoda naučnoistraživačkih organizacija, međunarodnih fondova, donacija i drugih izvora.

(2) Sredstva za ostvarivanje programa iz člana 17. ovog zakona obezbjeđuju se u budžetu Republike, a vode se u Ministarstvu.

(3) Organ uprave Republike Srpske koji obezbjeđuje ili planira obezbjeđenje sredstva iz budžeta Republike za finansiranje izvođenja naučnoistraživačkih aktivnosti ili aktivnosti tehnološkog razvoja, obavezan je da o tome pisanim putem obavijesti Ministarstvo u cilju cjelovite evidencije i statističkog praćenja tih aktivnosti.

Član 104.

(1) Djelatnost javne naučnoistraživačke organizacije finansira se iz budžeta Republike, vlastitim sredstvima ostvarenim istraživačkim i stručnim radom i ostalih izvora u skladu sa zakonom i drugim propisima.

(2) Javna naučnoistraživačka organizacija u okviru svoje registrovane djelatnosti, raspolaže svojim ukupnim finansijskim sredstvima.

(3) Finansiranje rada javne naučnoistraživačke organizacije iz budžeta Republike vrši se u skladu sa sredstvima, koja su odobrena dokumentima koji regulišu oblasti budžetiranja u Republici, a prema usvojenom planu naučnoistraživačkog rada organizacije u trogodišnjem periodu.

(4) Trogodišnji plan rada javne naučnoistraživačke organizacije usvaja Vlada na prijedlog Ministarstva, koje je plan prethodno usaglasilo sa nadležnim ministarstvom nadležnim za područje djelatnosti javne naučnoistraživačke organizacije i Republičkim savjetom.

(5) Javna naučnoistraživačka organizacija obavezna je dostaviti Ministarstvu konačan prijedlog trogodišnjeg plana svoga naučnoistraživačkog rada najkasnije do 1. aprila poslednje godine izvršenja tekućeg plana.

Član 105.

Sredstva za ostvarivanje programa za podsticanje istraživanja i razvoja koji je u funkciji razvoja tehnologije obezbeđuju se u budžetu Republike, uz obavezno učešće korisnika rezultata istraživanja u visini najmanje 50% od ukupne finansijske konstrukcije za realizaciju projekata iz navedenog programa.

Član 106.

(1) Za ostvarivanje programa iz člana 17. ovog zakona Ministarstvo raspisuje konkurs.

(2) Konkursom se utvrđuju rok za podnošenje prijave, uslovi i vrijeme za ostvarivanje programa, odnosno projekta i druga pitanja od značaja za sprovođenje konkursa.

(3) Pravna ili fizička lica iz člana 18. ovog zakona konkurišu pod jednakim uslovima za ostvarivanje programa utvrđenih ovim zakonom.

Član 107.

(1) Pravno ili fizičko lice kome je odobreno ostvarivanje programa zaključuje sa Ministarstvom ugovor o njihovom ostvarivanju.

(2) Ugovorom se regulišu međusobna prava i obaveze između Ministarstva i pravnog ili fizičkog lica koja ostvaruje program, odnosno projekat.

(3) Ministarstvo vrši nadzor nad namjenskim korišćenjem sredstava za ostvarivanje programa iz člana 17. ovog zakona.

Član 108.

Organizacija kojoj je odobreno ostvarivanje programa, odnosno projekta podnosi Ministarstvu periodični, odnosno godišnji izvještaj o ostvarivanju programa, odnosno projekta za koji koristi sredstva iz budžeta Republike.

Član 109.

(1) Nagrade za posebna dostignuća u razvoju nauke, tehnologije i inovatorstva predstavljaju društveno priznanje za postignute rezultate i promociju istraživanja i razvoja u Republici u određenom periodu.

(2) Ministar pravilnikom propisuje vrste nagrada, način predlaganja nagrada, način donošenja odluka o dodijeli nagrada, popratne manifestacije u vezi sa dodjelom nagrada iz stav 1. ovog člana.

IX PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 110.

(1) Naučnoistraživačke organizacije dužne su uskladiti svoju organizaciju, rad i opšta akta s odredbama ovog zakona, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Izuzetno od stava 2. ovog člana, na zahtjev naučnoistraživačke ustanove, Ministarstvo može produžiti rok za ispunjavanje jednog od zakonom propisanih uslova, ali ne duži od šest mjeseci.

Član 111.

Postupak sticanja istraživačkog, odnosno naučnog zvanja započet do stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona.

Član 112.

Ministar će u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti pravilnike o:

- a) naučnim oblastima, poljima i užim oblastima (član 7. stav 2),
- b) mjerilima za ostvarivanje i finansiranje programa osnovnih, primijenjenih i razvojnih istraživanja (član 20),
 - v) osposobljavanju mladih za naučni i istraživački rad (član 20),
 - g) dodjeli stipendija studentima I ciklusa studija na univerzitetima u Republici Srpskoj, Bosni i Hercegovini i univerzitetima u inostranstvu (član 20),
 - d) dodjeli stipendija studentima II i III ciklusa studija na univerzitetima u Republici Srpskoj, Bosni i Hercegovini i univerzitetima u inostranstvu (član 20),
 - đ) mjerilima za ostvarivanje i finansiranje programa usavršavanja naučnoistraživačkog kadra (član 20),
 - e) mjerilima za ostvarivanje i finansiranje programa nabavke naučne i stručne literature iz inostranstva i pristupa elektronskim naučnim i stručnim bazama podataka (član 20),
 - ž) publikovanju naučnih publikacija (član 20),
 - z) mjerilima za ostvarivanje i finansiranje programa održavanja naučnih skupova (član 20),
- i) mjerilima za ostvarivanje i finansiranje programa podsticaja aktivnosti naučnih i naučno-stručnih društava, udruženja i drugih organizacija koji su u funkciji unapređivanja naučnoistraživačkog rada (član 20),
- j) mjerilima za ostvarivanje i finansiranje programa promocije i popularizacije nauke i tehnologije (član 20),
- k) mjerilima za ostvarivanje i finansiranje programa obezbjeđivanja i održavanja naučnoistraživačke opreme i prostora za naučnoistraživački rad (član 20),
- l) mjerilima za ostvarivanje i finansiranje programa međunarodne naučnoistraživačke saradnje (član 20),
- lj) postupku i mjerilima za finansijsku podršku projektima razvoja tehnologije, nabavke opreme i učešće na stručnim skupovima o razvoju tehnologije (član 20),
- m) postupku i mjerilima za finansijsku podršku inovatorstvu u Republici Srpskoj (član 20),
- n) postupku i mjerilima za finansijsku podršku organizacijama za podršku razvoja tehnologija (član 20),
- nj) izboru naučno-stručnih komisija (član 29. stav 2),
- o) mjerilima za dodjeljivanje, potvrđivanje i oduzimanje centra izuzetnih vrijednosti (član 61. stav 2),
- p) postupku upisa u Registar naučnoistraživačkih organizacija (član 62. stav 2),
- r) kontroli kvaliteta i efikasnosti rada naučnoistraživačkih organizacija (član 65. stav 3),
- s) uslovima za sticanje naučnih zvanja (član 70. stav 2),
- t) mjerilima za sticanje naučnih i istraživačkih zvanja (član 79. stav 2),
- ć) uslovima i postupku upisa lica u Registar istraživača (član 91. stav 3),
- u) postupku upisa u Registar pravnih i fizičkih lica koja se bave razvojem tehnologija (član 93. stav 2) i
- f) nagradama za posebna dostignuća u razvoju nauke, tehnologije i inovatorstva (član 109. stav 2).

Član 113.

Do donošenja podzakonskih akata iz člana 112. ovog zakona, primjenjivaće se važeći podzakonska akta ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 114.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o naučnoistraživačkoj djelatnosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 48/02 , 63/02, 97/04, 68/07 i 13/10).

Član 115.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavlјivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj: 01-2009/11

Datum: 15. decembar 2011. godine

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE

Mr Igor Radojičić